Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

За сталінскія КАДРЫ

Орган партбюро, рэктарата, камітэта ЛКСМБ, прафкома і мясцкома Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна

№ 11 (197) | Субота, 8 мая 1954 года | Цана 20 кап.

МАГУТНАЯ ЗБРОЯ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ

Дзень друку ў СССР—гэта свята савецкіх журналістаў, усіх працоўных нашай краіны.

Савецкі друк — магутная зброя Комуністычнай партыі ў барацьбе за пабудову комунізма. Наш друк — сапраўды народны друк. Моцнымі непарыўнымі ніцямі ён звязан з народам і верна служыць яго інтарэсам.

На ўсіх этапах барацьбы за вялікую справу вызвалення рабочага класа комуністычны друк выконваў велізарную ролю. Пасля перамогі Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі сіла і значэнне друку ў нашай краіне яшчэ больш узраслі. Друк актыўна змагаўся за ўмацаванне Савецкай улады, адыграў вялікую ролю ў мабілізацыі працоўных мас на барацьбу за пабудову соцыялізма ў нашай краіне, за ўмацаванне эканамічнай і ваеннай магутнасці савецкай дзяржавы.

Вялікія і пачэсныя задачы стаяць перад савецкім друкам у цяперашні час. Яны вынікаюць з гістарычных рашэнняў XIX з'езда партыі, пастаноў верасяньскага і лютаўска-сакавіцкага Пленумаў ЦК КПСС. Цяпер савецкі народ ажыццяўляе задачу першаступеннай важнасці: на працягу двух-трох год дабіцца крутога ўздыму вытворчасці прадметаў народнага спажывання. Рашаючай умовай рэзкага павышэння матэрыяльнага дабрабыту працоўных з'яўляецца ўздым сельскай гаспадаркі, якая забяспечвае насельніцтва харчаваннем, а лёгкую і харчовую прамысловасць--сыравінай. Асаблівае значэнне мае развіццё збожжавай гаспадаркі—асновы ўсёй сельскагаспадарчай вытворчасці. Каб ажыццявіць праграму няўхільнага росту эканомікі і культуры нашай краіны, савецкія людзі дабіваюцца далейшага развіцця вытворчых сіл і росту прадукцыйнасці працы, энергічна ператвараюць у жыццё ўказанні партыі і ўрада аб выкарыстанні прыродных багаццяў краіны, аб асваенні цалінных і абложных зямель на карысць нашага народа.

За выкананне грандыёзных задач комуністычнага будаўніцтва разам з усім савецкім народам актыўна змагаецца калектыў нашага універсітэта, які рыхтуе высокакваліфікаваныя кадры спецыялістаў для народнай гаспадаркі і культуры нашай рэспублікі.

Універсітэцкі насценны друк з'яўляецца актыўным памочнікам партыйнай арганізацыі і рэктарата універсітэта ў іх барацьбе за далейшае павышэнне ўзроўню ўсёй вучэбнай, навукова-даследчай і палітыка-выхаваўчай работы. За апошні год насценныя газеты факультэтаў (гэта ў першую чаргу адносіцца да газет аддзялення журналістыкі, філфака і фізмата) сталі больш удзяляць увагі пытанням вучобы. Газеты змяшчаюць, хоць яшчэ не сістэматычна, матэрыялы аб якасці лекцый, семінарскіх і практычных заняткаў, у іх часцей сталі паяўляцца крытычныя выступленні. Але паранейшаму рэдкалегіі слаба змагаюцца за дзейснасць сваёй крытыкі.

Шматтыражная газета «За сталінскія кадры» наладзіла рэгулярны выхад чарговых нумароў і дабілася некаторага палепшання ў асвятленні важнейшых пытанняў работы універсітэта.

Аднак агульнауніверсітэцкай і факультэцкім партыйным арганізацыям патрэбна яшчэ многае зрабіць, каб узняць ролю насценнага друку на ўзровень вялікіх задач, якія пастаўлены нашай партыяй і ўрадам перад Беларускім дзяржаўным універсітэтам імя В. І. Леніна.

Адна з такіх задач — гэта падрыхтоўка кадраў літаратурных работнікаў для раённых і другіх газет нашай рэспублікі. Выкананне нядаўняй пастановы партбюро універсітэта па дакладу кафедры тэорыі і практыкі савецкага друку дапаможа значна палепшыць спецыяльную падрыхтоўку будучых газетных работнікаў на аддзяленні журналістыкі універсітэта.

Будзем-жа мацаваць друк—самую вострую і самую моцную зброю нашай партыі.

М. С. ЗЯРНІЦКІ,
заг. кафедры тэорыі і практыкі савецкага друку.

ВЕЧАР ЖУРНАЛІСТАЎ

6 мая ў клубе БДУ адбыўся вечар студэнтаў і супрацоўнікаў аддзялення журналістыкі сумесна з актывам факультэцкіх газет, прысвечаны Дню савецкага друку.

Намеснік рэдактара газеты «Калгасная праўда» Я. І. Качан расказаў аб слаўным гераічным шляху савецкага друку, аб узрастанні ролі яго пры будаўніцтве комунізма.

Затым было аб'яўлена рашэнне камісіі па агляду студэнцкіх факультэцкіх і курсавых газет. Першае месца і грашовая прэмія ў 150 рублёў прысуджаны газеце аддзялення журналістыкі «За перадавую навуку». Другое месца заняла газета філалагічнага факультэта «Слова філолага». Сярод курсавых газет лепшай адзначана і ўзнагароджана граматай газета III курса аддзялення журналістыкі. Граматай узнагароджана і газета III курса аддзялення фізікі фізіка-матэматычнага факультэта.

У заключэнне вечара драматычны калектыў універсітэта паказаў спектакль «Не называючы прозвішчаў».

УЗОРНА ПАДРЫХТАВАЦЦА ДА ЛЕТНЯЙ ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАЙ СЕСІІ

(З пасяджэння Вучонага Совета універсітэта)

Экзаменацыйная сесія —гэта ўсебаковая праверка якасці вучобы і падрыхтоўкі студэнтаў, работы ўсяго прафесарска-выкладчыцкага саставу, які рыхтуе маладых спецыялістаў, будучых будаўнікоў комуністычнага грамадства. Гэта адначасова экзамен і для студэнтаў і для выкладчыкаў. Такой была асноўная думка даклада, які зрабіў на Вучоным Совеце прарэктар па вучэбнай рабоце А. Я. Малышаў.

Дакладчык падкрэсліў, што для таго, каб узяць правільны кірунак на палепшанне правядзення сесіі, трэба перш за ўсё прааналізаваць і ўхіліць недахопы, якія былі дапушчаны ў мінулагоднюю сесію.

— Прайшоўшая зімовая сесія,—адзначыў т. Малышаў,—нягледзячы на свае станоўчыя вынікі, мела шэраг недахопаў: парушаліся графікі экзаменаў і кансультацый, выкладчыкі самавольна, без ведама дэканатаў пераносілі дзень здачы экзамена. Як правіла, там, дзе лекцыі праводзіліся на нізкім узроўні, веды аказаліся горшымі і наглядалася значная колькасць правалаў.

На жаль, дэканы асобных факультэтаў не зрабілі для сябе з гэтага вывадаў. Шмат пропускаў робяць студэнты геолага-геаграфічнага і філалагічнага факультэтаў. На II курсе аддзялення геалогіі на заняткі па асновах марксізма-ленінізма не з'яўлялася па дзесяць чалавек, што складае амаль палову групы. На лекцыях педагогікі дацэнта Л. В. Шашкова на III курсе філфака рэдка прысутнічае больш паловы групы.

Такія несур'ёзныя адносіны да заняткаў, як зацягнуўшаеся напісанне курсавых работ, несвоечасовая здача ўнеаудыторнага чытання па замежных мовах павінны выклікаць трывогу ў дэканаў, асабліва ў перадэкзаменацыйныя дні. Кіраўнікі факультэтаў павінны зрабіць правільныя вывады з памылак, дапушчаных у мінулым годзе.

Тав. Малышаў асаблівую ўвагу звярнуў на неабходнасць дабіцца ў гэтым годзе адзінства ў крытэрыі вызначэння адзнакі. Экзамінатару трэба браць пад увагу не толькі адказы завучанымі фармулёўкамі і пераказамі зместу работ, але звярнуць увагу на ўменне прымяніць тэарэтычныя веды на практыцы. Толькі такімі мерамі можна змагацца з начотніцтвам і талмудызмам, якія яшчэ не вывяліся ў нашым універсітэце.

Разам з тым нельга прыніжаць добрай і выдатнай адзнак, ацэньваючы імі нездавальняючыя адказы. Трэба пакончыць з лібералізмам. Пад увагу для адзнакі павінны брацца толькі аб'ектыўныя веды, а не пабочныя прычыны.

Зараз неабходна нацэліць студэнтаў на планавую падрыхтоўку да экзаменаў, ліквідаваць штурмаўшчыну. Вялікая ўвага павінна быць звернута на самастойныя занятткі. А для гэтага трэба стварыць студэнтам усе ўмовы: выдзеліць аудыторыі для самастойных заняткаў, укамплектаваць абавязковай літаратурай кабінеты, вывесіць графікі кансультацый.

Дакладчык разам з тым звярнуў увагу на неабходнасць палепшання бытавых умоў студэнтаў, якія жывуць у інтэрнаце. Гаспадарчыя работнікі павінны прыняць меры да таго, каб не паўтараліся непаладкі з бытавым абслугоўваннем. Студэнты не павінны губляць па дзве гадзіны на прыгатаванне стравы з-за няспраўнай разеткі, або самім корпацца ў перагарэўшых пробках, каб запаліць святло.

Трэба павысіць ідэйна-выхаваўчую работу. Наш абавязак—стварыць абстаноўку нецярпімасці да буржуазных перажыткаў у свядомасці асобных студэнтаў, ізалява[ць] сумленную студэнцкую масу ад т[а]кіх растленных асоб, як В. Кукс[...] І. Малюціна. Вялікая роля ў гэт[ай] справе павінна належаць наш[ым] выкладчыкам. Студэнты хочуць б[а]чыць у выкладчыку чулага і ўва[ж]лівага выхаваццеля, а не толькі ле[к]тара за кафедрай. Таму недаравальн[ая] катэгарычная заява тав. Сторажав[а], што ён не абавязан займацца вых[а]ваннем і перавыхаваннем студэнта[ў], што гэтай справай павінна бы[ць] займацца школа.

У заключэнне тав. Малышаў па[д]крэсліў ролю насценнага друку, я[кі] павінен асабліва актывізаваць сва[ю] работу ў час правядзення сесі[і], асвятляючы вопыт лепшых студэ[н]таў і крытыкуючы нерадзівых, які[я] не працавалі сістэматычна ў годз[е].

Выступіўшыя ў спрэчках ускры[лі] шэраг непаладак у арганізацыі на[]вучальнага працэсу, якія дапушча[]ны па віне рэктарата і гаспадарчы[х] работнікаў.

Рэктар універсітэта К. І. Лукашо[]
адзначыў, што ў некаторай част[кі] студэнтаў склаліся ненармальныя[] нездаровыя адносіны да вучобы. Та[]кі студэнт разважае: «Чацвёрку [] як-небудзь зараблю, а правалю — [] дык дазволяць пераздаць». Прычы[]най такіх разважанняў з'яўляюцц[а] зніжаныя патрабаванні і непатрэбн[ы] лібералізм. Зусім невядома, чаму [] ведамасці знікла адзнака «3». Дл[я] выпраўлення гэтага становішча н[а] кожным экзамене будуць прысутні[]чаць прадстаўнікі ад дэканатаў [] рэктарата. Гэтым аблегчыцца пала[]жэнне экзамінатара ў правільны[м] выбары адзнакі.

Асаблівая ўвага членаў Вучонаг[а] Совета была звернута на неабход[]насць сур'ёзнага падыходу да са[]стаўлення экзаменацыйных білетаў [] з тым, каб адлюстраваць у іх велі[ч]ныя змены, якія адбыліся ў нашай[] рэчаіснасці ў апошні час.

ВЕСТКІ З КУРСАЎ

Цікавая і змястоўная практыка чакае ўлетку студэнтаў-трэцякурснікаў геолага-геаграфічнага факультэта. Многа карыснага яна дасць будучым даследавальнікам нетраў і зямной паверхні. Але практыка будзе толькі тады карыснай і цікавай, калі яна абапіраецца на трывалыя веды, набытыя ў вучэбных аудыторыях. Зараз у будучых геолагаў і географаў экзаменацыйная сесія. Вынікі яе сведчаць аб добрай падрыхтоўцы студэнтаў да экзаменаў. Экзамен па дынамічнай геаграфіі здалі студэнты-геолагі. Выкладчык дацэнт В. Ф. Якушка паставіла 23 выдатных і 29 добрых адзнак. Таксама паспяхова здала экзамен па раслыннасці СССР група фізіка-географаў.

* * *

Рыхтуюцца да практыкі і студэнты III курса біёлага-глебавага факультэта. Сёння яны радуюць Радзіму добрымі ведамі па праслуханых курсах.

Экзамен па глебазнаўству студэнты глебавага аддзялення здавалі прафесару І. Г. Маісееву. Выкладчык ацаніў 20 адказаў на «выдатна» і 3 на «добра». Студэнты-біёлагі здалі экзамен па палітэканоміі. Пераважная большасць адказаў ацэнена дацэнтам А. І. Мальцавым на «выдатна».

* * *

Як заўсёды, паспяхова здаюць экзамены студэнты IV курса хімічнага факультэта. Нядаўна дацэнт В. С. Бабраўніцкі прыняў у іх экзамен па прадмету «Неарганічны сінтэз». З атрыманых адзнак—48 «выдатна» і 1 «добра».

Высока ацаніў веды чацверакурснікаў па калоіднай хіміі прафесар Н. Ф. Ярмоленка. 38 выдатных і 11 добрых адзнак—такі вынік экзамена.

Добрае ўражанне на прафесара Б. В. Ерафеева зрабілі адказы студэнтаў гэтага-ж курса на экзамене па хімічнай кінетыцы. Большасць экзаменуючыхся атрымалі «выдатна». Але з-за недобрасумленных адносін да вывучаемага прадмета студэнт Коснікаў атрымаў нездавальняючую адзнаку, чым вельмі падвёў таварышаў па курсу.

Заслужаным аўтарытэтам карыстаецца ў універсітэцкім калектыве старэйшы выкладчык Вольга Дзмітрыеўна Акімава. На гэтым здымку вы бачыце В. Д. Акімаву ў кругу сваіх выхаванцаў—студэнтаў біёлага-глебавага факультэта.

Фото Р. ЯСІНСКАГА, Б. БРЭЙВО.

Да вынікаў агляду факультэцкага насценнага друку

Свежы нумар факультэцкай газеты! На перапынках каля стэнда газеты пануе ажыўленне, цяжка прабіцца праз натоўп студэнтаў. Чуецца смех, воклічы: «Добра!», «Вось гэта правільна!», «Малайцы рэдкалегія!» Гэта значыць—нумар удаўся.

Але бывае і так, што мімаходам прагледзеўшы нумар, студэнт махне рукой і адыходзячы скажа: «Старое!». І па гэтаму ўжо бачна, што газета не мае аўтарытэту, і нумар вышаў, як звычайна, бледны, сухі, нецікавы.

Газету заўсёды чакаюць на факультэце. Ад яе патрабуюць усебаковага, яркага адлюстравання жыцця факультэта, ад яе чакаюць дапамогі ў барацьбе за трывалыя веды студэнтаў, за жывую, цікавую камсамольскую работу.

Пачнем па праву наш агляд з газет філалагічнага факультэта—«За перадавую навуку» (рэд. Г. С. Акулаў, нам. рэд. П. Місько) і «Слова філолага» (рэд. Д. Е. Фактаровіч).

Абедзве газеты, як заўсёды (ужо не першы год), ідуць у нагу з жыццём, адгукваюцца на ўсе падзеі, якімі жыве краіна, дастаткова поўна асвятляюць працу факультэта.

Выходзілі яны часцей за другіх—«Слова філолага» выпусціла 16 нумароў, «За перадавую навуку»—14. І чытачы, і непрадузятыя крытыкі-рэцэнзенты гавораць, што сярод нумароў не было шэрых, што абедзве рэдакцыі ўмеюць зрабіць сваю газету прывабнай, яркай.

Газета журналістаў «За перадавую навуку» не праходзіць міма фактаў парушэння вучэбнага працэсу, і, рэзка крытыкуючы гультаёў-студэнтаў, не спыняецца перад крытыкай нядбайных лектараў-выкладчыкаў. Пільную ўвагу чытачоў прыцягвае сатырычны аддзел «На вастрыё пяра», багаты па тэматыцы, рознастайны па жанраваму характару матэрыялаў. Арганізаваная газетай дыскусія па пытаннях музыкі зацікавіла многіх студэнтаў, вынікі дыскусіі падводзіў вядомы кампазітар Алоўнікаў.

На будучае трэба пажадаць рэдакцыі, каб яна сачыла за дзейснасцю сваёй крытыкі, не дапускала грубасці ў сатырычным аддзеле, каб часцей публікавала заметкі аб спорце

Асабліва ўдалымі нумарамі «Слова філолага» былі нумары, прысвечаныя вытворчай практыцы студэнтаў, іх курсавым і дыпломным работам. Умела паставіла газета перад студэнтамі факультэта задачы, вынікаючыя з пастановы вераснёўскага Пленума ЦК КПСС.

Рэдакцыі «Слова філолага» трэба ўважлівей правяраць публікуемыя матэрыялы, каб не прыходзілася потым змяшчаць абвяржэнняў на свае-ж артыкулы. Мала асвятляецца пакуль работа кафедраў, вучоба аспірантаў. І хочацца, каб у будучым годзе мы бачылі газету філолагаў без прыкрых граматычных памылак, якія застаюцца пасля друкавання на машынцы.

З газетамі філфака які ўжо год спаборнічае газета фізмата «За науку» (рэд. Б. Бокуць). Яе трынаццаць нумароў, якія вышлі ў гэтым навучальным годзе, гавораць аб аператыўнасці рэдакцыі, уменні правільна асвятляць жыццё факультэта, дзейснасці крытыкі.

Добрае асвятленне атрымалі ў газеце задачы, пастаўленыя вераснёўскім Пленумам ЦК КПСС, вялікую ўвагу надала газета мабілізацыі студэнцкай моладзі на ўдзел у агіткампаніі перад выбарамі ў Вярхоўны Совет СССР.

У газеце ўдзельнічаюць выкладчыкі, лабаранты, студэнты, змяшчаюцца ў ёй карысныя і цікавыя артыкулы («Парады выкладчыка», «Пісьмо да студэнтаў фізмата былога выпускніка Парахневіча» і інш.).

Газеце нехапае падчас умення пераадолець сухасць, казённасць матэрыялаў, мала ў ёй артыкулаў на комсамольскія тэмы, сустракаюцца пагрэшнасці ў стылю.

Зусім нядаўна і газета «Советский химик» трывала займала адно з першых месц на традыцыйных гадавых аглядах насценнага друку. І ў гэтым годзе яна магла-б паспрачацца за першае месца, калі-б усе нумары яе былі такімі, як у першым семестры.

Але ў другім семестры з складу рэдкалегіі выбылі амаль усе «старэйшыя», вопытныя работнікі, а змены сабе яны не падрыхтавалі. І новай рэдакцыі прышлося вучыцца на сваіх памылках. Некалькі нумароў вышлі бледнымі, з расплыўчатымі, агульнымі артыкуламі, з прыкрымі хібамі ў афармленні газеты, у размеркаванні матэрыялаў.

Першамайскі нумар вышаў ужо значна лепшым, і гэта дае падставы спадзявацца, што рэдкалегія (рэд. Л. Сукала) здолее выпускаць добрую, цікавую газету, калі будзе пераймаць вопыт сваіх папярэднікаў. Лепш трэба будзе асвятляць партыйнае і комсамольскае жыццё, змяшчаць больш матэрыялаў аб навуковай рабоце кафедраў і студэнцкіх гурткоў.

Газета «Студент истфака» была, наадварот, слабай, адстаючай у мінулым семестры. Шматтыражка адзначала вялікія недахопы работы рэдакцыі ў артыкуле «Ці такой павінна быць факультэцкая газета?» Партыйнаму і комсамольскаму бюро гістфака прышлося нават у сярэдзіне года ўмацоўваць састаў рэдкалегіі.

Цяпер газета знаходзіцца на правільным шляху, апошнія яе нумары сведчаць аб боездольнасці новай рэдакцыі (рэд. Ф. Каштанаў), аб яе ўменні знайсці якраз тыя тэмы, якія неабходна падняць у сучасны момант. Добрым вышаў нумар, прысвечаны вынікам XII з'езда ВЛКСМ. У будучым трэба толькі не спыняцца на тым, што ўжо дасягнута.

Газеце біёлага-глебавага факультэта «За мичуринскую биологию» (рэдактар А. Карташова) нехапае аператыўнасці і дзелавітасці.

Вельмі позна адгукнулася газета на пастанову вераснёўскага Пленума ЦК КПСС, ніводным словам не ўпамянула яна аб XII з'ездзе ВЛКСМ.

За год вышла толькі 7 нумароў, амаль усе святочныя, з вельмі малой доляй крытычных матэрыялаў.

Недастаткова, ды і не зусім умела, асвятляецца вучоба студэнтаў, мала ўвагі ўдзяляецца ў газеце рабоце грамадскіх арганізацый.

Аб газеце геолага-геаграфічнага факультэта «Исследователь» (рэд. В. Няхаеў) шматтыражка зусім нядаўна пісала, што жыццё факультэта асвятляецца ў ёй павярхоўна, афармляецца газета неахайна.

Здавалася-б, рэдкалегія ўлічыць крытыку і пастараецца выпусціць наступныя нумары лепшымі. Але першамайскі нумар расчараваў чытачоў—ён нават горшы за папярэднія. Артыкулы падобны адзін да другога, размешчаны няправільна, газета стракаціць стылістычнымі і граматычнымі памылкамі.

Заканчваючы агляд факультэцкіх газет, трэба яшчэ сказаць, што комсамольскія і профсаюзныя бюро павінны больш дапамагаць сваім газетам, прыслухоўвацца да іх крытыкі, актыўней выкарыстоўваць іх як баявую трыбуну.

Нам, адказным за друк у камітэце ЛКСМБ і прафкоме, лепш трэба наладжваць семінары для рэдактараў факультэцкіх газет, практыкаваць абмен вопытам паміж рэдактарамі лепшых газет, у якіх можна павучыцца.

Камісія агляда-конкурса факультэцкага насценнага друку размеркавала месцы паміж газетамі наступным чынам:

I—«За перадавую навуку»
II—«Слова філолага»
III—«За науку»
IV—«Советский химик»
V—«Студент истфака»
VI—«За мичуринскую биологию»,
VII—«Исследователь».

Л. СЕВАСЦЬЯНЧЫК,
А. МАЖЭЙКА.

На здымку: студэнты III курса аддзялення фізікі на практычных занятках у электрарадыёлабараторыі.
Фото Р. ЯСІНСКАГА і Б. БРЭЙВО

50 НУМАРОЎ АДДЗЯЛЕНЧАСКАЙ ГАЗЕТЫ

Нядаўна вышаў пяцідзесяты нумар насценгазеты аддзяленняў журналістыкі і логікі «За перадавую навуку». Да 1950 года на аддзяленні журналістыкі выпускалася газета «Журналіст». Асаблівасцю газеты з'яўлялася тое, што рэдкалегія старалася надаваць ёй знешні выгляд «вялікай» газеты. Вузкія калонкі друкаванага тэксту наклейваліся на вялікі ліст. Прызнаваліся толькі друкаваныя літары загалоўкаў і толькі чорнага колеру. Але гэтая строгасць формы не заўсёды станоўча ўплывала на змест газеты і на яе афармленне. У 1950 годзе аддзяленні журналістыкі і логікі аб'едналіся ў адну комсамольскую арганізацыю. Газета «Журналіст» стала агульнай для гэтых аддзяленняў, у сувязі з чым назва яе была зменена на сучасную.

Галоўнай задачай, якую ставіла перад сабой газета, была сістэматычная барацьба за трывалыя і высокія веды студэнтаў, за выхаванне ў студэнтаў маральных якасцей членаў комуністычнага грамадства. Адначасова з гэтым рэдкалегія змагалася за рознастайнасць жанраў, за жывасць падачы матэрыялаў.

Добрых поспехаў дасягнула насценгазета ў 1952—1953 навучальным годзе, змясціўшы рад сур'ёзных крытычных матэрыялаў і фельетонаў. Некаторыя з іх былі перадрукаваны рэспубліканскім друкам. На традыцыйным аглядзе універсітэцкіх насценных газет газета «За перадавую навуку» заняла першае месца.

Разумеючы велізарную выхаваўчую ролю крытыкі, рэдкалегія вырашыла ў гэтым навучальным годзе выпускаць пры кожным нумары спецыяльны сатырычны аддзел «На вастрыё пяра». Газета карысталася вялікім поспехам, калі меркаваць па таму, як рэагавалі студэнты на кожны змешчаны ў ёй матэрыял і з якім нецярпеннем чакалі новага нумару. Матэрыялы ў гэтым аддзеле рэдкалегія старалася падаваць у рознастайным выглядзе: карыкатуры, фельетоны, эпіграмы, сатырычныя замалёўкі, вершы, байкі і гумарыстычныя апавяданні. Тэмамі іх з'яўляліся вучоба, наведванне заняткаў і дысцыпліна, пытанні маралі, культуры і быту совецкага маладога чалавека, этыка журналіста.

Акрамя гэтага ў газеце былі створаны пастаянныя аддзелы: навукова-акадэмічны, комсамольскага жыцця, аглядаў друку, літаратурны. Гэтыя аддзелы вяліся з нумару ў нумар. Асаблівую ўвагу, як і раней, газета надавала вучэбна-выхаваўчаму працэсу, змагалася за тое, каб студэнты рацыянальна выкарыстоўвалі кожную мінуту.

Рэдкалегія налічвае ў сваім саставе 12 чалавек. Яна разбіта на дзве зменныя рэдакцыі, якія па чарзе выпускаюць кожны нумар. У кожнай з такіх рэдакцый маецца пастаянны адказны за выпуск. У арганізацыі-ж матэрыялаў газеты занята ўся рэдкалегія, члены якой ёсць амаль на кожным курсе, дзе яны вядуць пастаянную работу з аўтарскім актывам. Такая арганізацыя работы рэдкалегіі дае эканомію часу і дазваляе быць заўсёды ў курсе жыцця і спраў аддзялення.

Кожны нумар газеты сістэматычна абмяркоўваецца на пасяджэннях рэдкалегіі, удзел у якіх прымае і аўтарскі актыў. Ускрываюцца недахопы як асобных матэрыялаў, так і нумару ў цэлым, выпрацоўваецца прыкладны план наступнага нумару, размяркоўваюцца даручэнні. Калектыўнае ўскрыццё недахопаў у матэрыялах дапамагае аўтарам пазбегнуць іх у будучым, прымушае іх сур'ёзна адносіцца да працы ў насценным друку. Насценная газета, па шчыраму прызнанню ўсіх членаў рэдкалегіі, стала першай і даволі сур'ёзнай школай на іх шляху авалодвання прафесіяй журналіста.

Аднак трэба адзначыць, што ёсць рад прычын, з-за якіх рэдкалегія газеты «За перадавую навуку» не можа па-сапраўднаму разгарнуць сваю работу. Да гэтага часу слаба арганізавана рэагаванне на крытычныя выступленні газеты з боку комсамольскіх груп аддзялення. Сама рэдкалегія не можа поўнасцю кантраляваць дзейснасць газетных матэрыялаў. Мне здаецца, што сачыць за дзейснасцю друку аддзялення, шт... дзённа дапамагаць яму абавязаны адказныя за сектар друку ад комсамольскага і профсаюзнага бюро. Калі ў мінулым навучальным годз[е] яны калі-ні-калі запытвалі аб дац[е] выхаду газеты, то сёлета яны н[е] рабілі нават гэтага. Тармозіць работ[у] і тое, што ў складзе рэдкалегіі ням[а] добрых мастакоў, машыністкі, шт[о] падборам кадраў для газеты займае[цца] толькі рэдкалегія, якую час[та] абяссільваюць, перакідваючы ле[п]шых яе членаў на другую работу.

Пры ліквідацыі гэтых недахоп[аў] насценгазета «За перадавую навуку» зможа і надалей быць адной з лепшых газет універсітэта.

П. МІСЬКО,
намеснік рэдактара насценгазеты «За перадавую навуку».

Чаму я рашыў стаць журналістам

Наша совецкая рэчаіснасць нясе многа новага і цікавага. Кожны дзень набліжае нас да пабудовы комуністычнага грамадства, адкрывае новыя гарызонты.

Перадаць радасць і хваляванне маладога металурга, які першы раз у жыцці правёў хуткасную плаўку і, як зачараваны, глядзіць на вогненную раку расплаўленага металу; расказаць аб патрыятычных пачуццях комсамольца, які адгукнуўся на заклік партыі паехаць на цалінныя і абложныя землі; паказаць, з якім хваляваннем уваходзіць у клас малады педагог,—складаная і пачэсная задача нашых газет.

І чым цікавей, праўдзівей будзе ўсё гэта перададзена, тым больш спачування і захаплення выклікае гераічны ўчынак патрыёта ў нашых чытачоў, тым больш паслядоўнікаў будзе ў ініцыятараў соцыялістычнага спаборніцтва, у наватараў прамысловасці і сельскай гаспадаркі.

Мне даводзілася бачыць, з якім захапленнем чыталі мае саслужыўцы пра сваіх сяброў, аб поспехах якіх расказвалася ў флоцкай газеце. Здавалася-б, што ім усё гэта вядома і чытаць аб гэтым будзе нецікава. Аднак, чым праўдзівей была заметка, тым большым поспехам яна карысталася. Выдатнікам вучобы стараліся падражаць, на іх раўняліся астатнія.

У гэты час я зразумеў, якой моцнай і вострай зброяй у руках партыі з'яўляецца друк. Хацелася самому спрабаваць свае сілы ў газетнай справе. Спачатку былі няўдачы. Але з якой радасцю і захапленнем глядзеў я на першыя радкі сваіх допісаў, якія пачалі паяўляцца на старонках газеты! Яшчэ больш радасным было асэнсаванне таго, што мае словы даходзілі да мэты, і людзі, аб якіх я пісаў, стараліся быць лепшымі, чым былі да гэтага.

Але каб добра пісаць, каб слова тваё заўсёды даходзіла да сэрца чытачоў, трэба шмат чаго ведаць. Я гэта добра зразумеў і рашыў пасля дэмабілізацыі паступіць у БДУ на аддзяленне журналістыкі.

Мая мара здзяйсняецца.

С. ШЧЭРБА,
студэнт I курса аддзялення журналістыкі.

За далейшы ўздым навукова-даследчай работы

Днямі закончылася XIX навуковая сесія прафесарска-выкладчыцкага саставу універсітэта, прысвечаная вынікам навукова-даследчай работы за 1953 год. Сесія выявіла як поспехі, так і сур'ёзныя недахопы, якія яшчэ маюцца ў навуковай рабоце нашага калектыва.

Пяццю кафедрамі хімічнага факультэта на сесію было прадстаўлена 10 дакладаў. Сярод іх маючая вялікую навуковую каштоўнасць работа М. М. Паўлючэнкі, якая прысвечана даследаванням у галіне кінетыкі гетэрагенных хімічных рэакцый. Прафесар П. І. Бялькевіч і аспірант А. І. Верзал у рабоце «Аб прымяненні глін у ачышчэнні масел» далі фізіка-хімічную характарыстыку беларускіх глін (адсарбентаў) і выявілі найбольш каштоўныя ўзоры для мясцовай прамысловасці.

Усе прачытаныя на хімічнай секцыі даклады маюць пэўную навуковую і практычную каштоўнасць і ўкараняюцца на прамысловых прадпрыемствах Мінска.

Аднак у рабоце канферэнцыі не ўдзельнічалі прадстаўнікі заводскіх лабараторый. Гэта з'яўляецца сур'ёзным недахопам, які трэба ўлічыць пры скліканні наступнай сесіі.

14 навуковых даследаванняў у галіне тэарэтычнай і эксперыментальнай фізікі было абмеркавана на пасяджэннях фізічнай секцыі фізіка-матэматычнага факультэта.

Сярод выкананых работ асаблівай увагі заслугоўвае работа дацэнта Ф. І. Фёдарава, які паспяхова вырашыў рад прынцыповых праблем у галіне тэарэтычнай оптыкі, работы прафесара Б. І. Сцяпанава, дацэнта І. В. Фішэра, дацэнта І. Г. Некрашэвіча і другіх.

Але не ўсе выкладчыкі кафедраў вялі сістэматычную навуковую работу. Усё яшчэ існуе вялікая многатэмнасць, няма поўнага кантролю з боку кафедраў за работай сваіх навуковых супрацоўнікаў, адсутнічае сувязь з Акадэміяй навук і навуковымі ўстановамі Мінска.

Сярод лепшых работ філалагічнага факультэта неабходна адзначыць работу дацэнта А. Я. Бірала «Да пытання аб паходжанні і развіцці беларускай літаратурнай мовы». Вялікі фактычны матэрыял даклада раскрывае асноўныя заканамернасці ў развіцці беларускай літаратурнай мовы. З цікавымі дакладамі выступілі таксама дацэнты Д. Е. Фактаровіч, Ю. С. Пшыркоў, Ф. І. Куляшоў.

На пасяджэнні секцыі гістарычных навук было абмеркавана пяць дакладаў, прысвечаных гісторыі сялянства Беларусі, некаторым момантам у развіцці эканомікі савецкай Беларусі і іншым праблемам.

На заключным пасяджэнні адзначалася, што кафедрам гістарычнага факультэта неабходна звярнуць асаблівую ўвагу на распрацоўку пытанняў па гісторыі СССР савецкага перыяду і навейшай гісторыі зарубежных краін, асабліва краін народнай дэмакратыі.

Важнае практычнае значэнне маюць работы прафесараў Г. Г. Вінберга, Н. А. Дарожкіна і другіх супрацоўнікаў біёлага-глебавага факультэта. Яны прысвечаны распрацоўцы метадаў інтэнсіфікацыі натуральных вадаёмаў і сажалкавых гаспадарак рэспублікі і павышэнню рыбапрадуктыўнасці, вывучэнню прычын палягання збожжавых культур на тарфяных глебах, фізіялагічнаму даследаванню буйной рагатай жывёлы Беларусі.

Падводзячы вынікі канферэнцыі, можна адзначыць, што ў 1953 годзе навукова-даследчая работа прафесарска-выкладчыцкага састава універсітэта значна палепшылася ў параўнанні з мінулымі гадамі.

Аднак, у арганізацыі навукова-даследчай работы ва універсітэце былі ўскрыты і сур'ёзныя недахопы.

У планах навуковай работы на 1953 год, як і ў мінулых гадах, была вялікая многатэмнасць. На многіх кафедрах адсутнічала пэўная акрэсленая мэтанакіраванасць у навуковай рабоце. Недастаткова поўна наладжана супрацоўніцтва вучоных універсітэта з работнікамі вытворчасці.

Ухіленне недахопаў, якія ўскрыліся на сесіі, будзе бясспрэчна садзейнічаць далейшаму ўздыму навукова-даследчай работы ва універсітэце, дапаможа нашым вучоным паспяхова выканаць задачы, пастаўленыя партыяй перад савецкай навукай.

МОТАПРАБЕГІ ДРУЖБЫ

Цёплым красавіцкім ранкам ля будынка універсітэта ў шэраг выстраіліся дзевяць чысценькіх іжоў. Гэта студэнты-спартсмены Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна сабраліся ў свой чарговы прабег. Мы падыходзім да камандора прабега Б. Сакалова.

— На гэты раз,—гаворыць ён,— наш маршрут ляжыць праз Кіеў на Пераяслаў-Хмельніцкі, дзе 300 год назад адбыўся гістарычны акт уз'еднання Украіны з Расіяй. Мы прымем удзел ва ўрачыстасцях, якія адбудуцца там.

—Скажыце дакладней, які ваш маршрут?—пытаемся мы ў камандора.

—Наш маршрут пройдзе праз Бабруйск, Гомель, Чэрнігаў, Кіеў. Усюды на прыпынках нашы спартсмены правядуць гутаркі аб слаўнай гадавіне ўз'еднання, аб рашэннях вераснёўскага і лютаўска-сакавіцкага Пленумаў і на іншыя тэмы.

Далей нам прадоўжыць гутарку не давялося. Раздаўся грукат спачатку аднаго, затым другога і трэцяга матацыклаў. Гэта апошняя праверка машын. А ўжо праз мінуту ля матацыклаў выстраіліся і самі ўдзельнікі прабегу, якіх шчыльна абступілі праважаючыя—студэнты, выкладчыкі, адміністратыўна-гаспадарчыя работнікі універсітэта.

Чотка гучыць каманда. Спартсмены выслухоўваюць рапарт камандора аб гатоўнасці да вялікага падарожжа.

—Перадайце цёплае прывітанне ад нашага народа братняму украінскаму народу,—гаворыць рэктар універсітэта К. І. Лукашоў.— Жадаем вам шчаслівай дарогі!

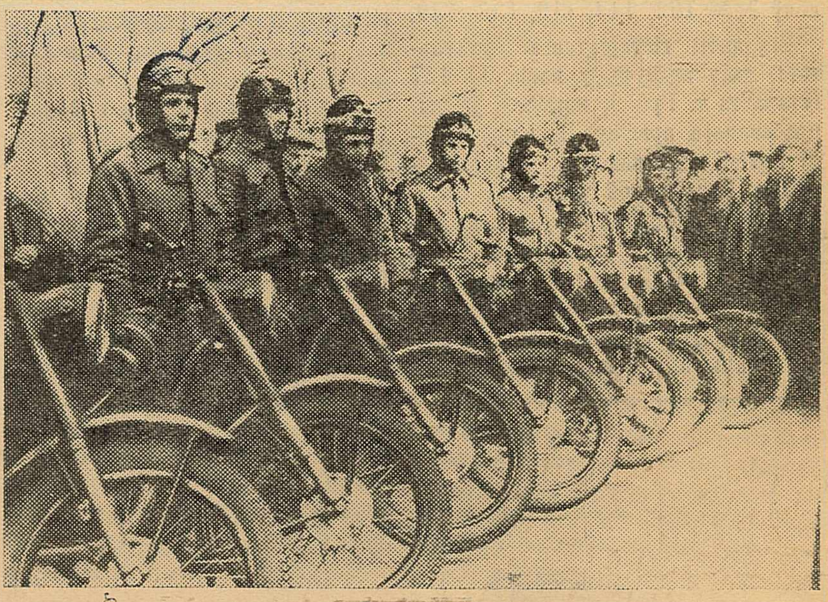

* * *

Студэнты Кіеўскага дзяржаўнага універсітэта ў майскія дні наладзілі мотапрабег у Маскву. І хоць Мінск заставаўся ў баку ад іх маршрута, яны ўсё-ж вырашылі завітаць да сваіх беларускіх сяброў... Гэта іх візіт у адказ на наведванне нашымі матацыклістамі Кіева ў маі мінулага года.

—За плячыма ўжо звыш поўтысячы кіламетраў. Набліжаемся да Мінска,— расказвалі нам кіеўскія спартсмены.—Якое хваляванне ахапіла кожнага з нас, калі мы здалёку ўбачылі абрысы горада. Замест руін і абвалін—велічныя светлыя будынкі, шырокія вуліцы, карпусы новых заводаў і фабрык. Прывітанне табе, узняты з папялішчаў Мінск! Мы ганарымся табою, блізкім і родным нашаму сэрцу!

Па даручэнню шматтысячнага калектыва Кіеўскага дзяржаўнага універсітэта украінскія сябры перадалі нашым студэнтам першамайскія віншаванні і запрасілі іх на ўрачыстасці ў Кіеў, на вялікае свята дружбы савецкіх народаў.

Тэкст і фота Р. ЯСІНСКАГА, Б. БРЭЙВО

ДА ЎВАГІ ФОТААМАТАРАЎ

Аб'яўляецца конкурс на лепшы фотаздымак. На конкурс прымаюцца каляровыя і звычайныя фотаздымкі самых разнастайных жанраў: партрэтныя, пейзажныя, вытворчыя і г. д.

Пасля падвядзення вынікаў агляду лепшыя фотаздымкі будуць узнагароджаны граматамі і змешчаны ў нашай газеце.

Фотаздымкі на конкурс прадстаўляюцца ў рэдакцыю газеты «За сталінскія кадры» да 1 чэрвеня 1954 года.

З ТВОРАЎ, ДАСЛАНЫХ НА КОНКУРС

БАЛЛАДА О ДВУХ КИРПИЧАХ

А. ХАРКЕВИЧ

Их привезли минчанам
Сталинградцы
В знак дружбы
Сталинградцев и минчан
—два
политые кровью
братских наций,
два
обыкновенных
кирпича.
Они—
как символ подвига—
остались
следами страшных ран
испещрены.
На них—
сама история писалась
осколками
и пулями
войны!
... Враги сжимали
грозными клещами
кварталы города—
за домом дом.
Минчанин,
сталинградец,
киевлянин
стояли насмерть
в доме
угловом.
Четвёртый месяц—
пламя...
бомбы...
мины...
Четвёртый месяц—
грохот...
скрежет...
дым...
Уже от дома—
лишь одни руины,
но он—
попрежнему
несокрушим!
И вот
осталось только три
гранаты...
Фашисты танками
прорвали фланг...
И обнялись
в последний раз
солдаты,
по одному
ложась
под танк...
„Спокойно спите,
верные солдаты“,—
им тихо шепчут ветры
по ночам.
А кровь друзей—
героев Сталинграда—
цвет отдала свой
алый
кирпичам.
„Ваш подвиг свят,
бессмертные солдаты“,—
грохочет поезд,
по мостам стуча.
Везёт он в Минск
подарок Сталинграда—
два
политые кровью
кирпича.
И каменщик
в одну из новостроек
замуровал их, сохранив
векам,
как памятник
товарищам-героям
и как—
предупреждение
врагам!

Корнет лейб-гвардии

В. ТАРАС

I

Жандарм императорской стражи
Вручил высочайший указ:
Предписано ехать сейчас же
В Гродненский полк,
На Кавказ...

Еще далеко до рассвета.
Седая позёмка метёт.
Летит по сугробам карета
Четвертую ночь напролет...

Россия! Родная Россия...
Село на крутом берегу.
На склонах берёзы босые
Стоят по колено в снегу...

И снится, как в замети мглистой,
Сквозь эту пустынную ширь,
Прошли в кандалах декабристы
Этапом в глухую Сибирь.

И снится под пенье метели
Та страшная ночь января:
Пушкин убит на дуэли
Безродным наймитом царя...

Россия! Родная Россия...
Застава на стыке дорог...
—Что, барин, наверно впервые
На лютом морозе продрог?

Что можно на это ответить?
И вряд ли фельдъегерь поймет,
Что в душном завистливом свете
Душа превращается в лёд!

II

Уже по глубокому снегу,
Усталые кони сдают,
Дорогу ругает фельдъегерь,
И службу, и долю свою...

Корнет усмехнулся печально:
—Вот она—наша судьба!
Мятежник, невольник опальный
Едет под стражей раба!

В шинелишке зябко корнету.
Мороз-то уж больно здоров.
И вьюга лютует, и нету
Вблизи постоялых дворов...

И ветром жестоким пронизан,
Он грустно жандарму сказал:
Россию от верха до низа
Невиданный холод сковал...

В заснеженном поле безбрежном
Малейшего проблеска нет...
И только лишь сердцем мятежным
Угадан грядущий рассвет.

III

... Зябко в армейской шинели.
Дорога ещё далека.
Еще далеко до дуэли.
Мартынов—приятель пока...

И Лермонтов дремлет в карете,
Не чувствуя близкой беды...
А яростно воющий ветер
Снегами заносит следы,—

Чтоб не было их и в помине...
Но их—не сотрут и года:
На русской бескрайней равнине
Остались они навсегда.

1952—54 гг.

ЗА ЧЫСТАТУ Ў ІНТЭРНАТАХ

Штогод у дні традыцыйных свят савецкага народа лепшыя пакоі студэнцкіх інтэрнатаў універсітэта ўзнагароджваюцца каштоўнымі падарункамі. Нядаўна жыллёва-бытавая камісія прафкома праверыла санітарнае становішча пакояў. Яна ўстанавіла, што лепш за ўсё справа абстаіць у інтэрнаце ў хімічным корпусе і па вуліцы Няміга. Шэраг пакояў гэтых інтэрнатаў атрымаюць падарункі.

Камісія ўстанавіла таксама, што ў інтэрнатах па вул. Свердлова і Маскоўскай яўна трывожнае становішча. Асаблівай неахайнасцю вызначаюцца студэнты старэйшых курсаў і аспіранты. Слоем пылу і бруду пакрыўся пакой № 96 (вуліца Свердлова), дзе жывуць студэнты В. Міхайлаў, Э. Сушкевіч і другія. Падлога тут не падмятаецца па некалькі тыдняў, вокны не праціраюцца. Не лепш і ў жыхароў пакояў №№ 102, 114, 119, 138, 139.

Студэнты гістарычнага факультэта, якія жывуць у пакоі № 127 (староста т. Рубіс), прыбеглі да вы прабаванага прыёму. Пры набліжэнні камісіі яны выслалі «парламенцёра». Пакуль той угаварваў прадстаўнікоў прафкома пагуляць па калідоры, у пакоі ішла ліхаманкавая ўборка: папраўляліся скамячаныя пасцелі, выціраўся пыл, простынямі разганяўся табачны дым. Нарэшце, убачыўшы, што камісія не паддаецца ні на якія ўгаворы, «парламенцёр» знік у пакоі і замкнуў дзверы на ключ.

Жорсткую барацьбу вытрымала камісія, пакуль здолела папасці ў пакой № 5, дзе жывуць аспіранты. Тав. Ражкоў, які сапраўды храбра змагаўся з прадстаўнікамі прафкома, сустрэў іх лаянкай і заявіў:

— Трэба ведаць, куды хадзіць.

Як гаворыцца, тут каментарыі залішнія. Зазнайства і грубасць не робяць чэсці і другім аспірантам.

Вынікі абследавання паказалі, што санітарнае становішча універсітэцкіх інтэрнатаў увогуле яшчэ нізкае. Многія студэнты зусім забываюцца аб правілах соцыялістычнага агульнажыцця, аб тым, колькі сродкаў траціць дзяржава на добраўпарадкаванне студэнцкіх інтэрнатаў.

Да сораму жыллёва-бытавой камісіі прафкома і яе старшыні т. Будзвея патрэбна сказаць, што камісія цікавіцца санітарным становішчам ад выпадку да выпадку і толькі тады, калі патрэбна ўручыць падарункі, не гаворачы ўжо аб тым, што іншымі пытаннямі яна зусім не займаецца. Камітэту комсамола і прафкому неабходна пракантраляваць работу жыллёва-бытавой камісіі і прыняць неабходныя меры да неахайных студэнтаў і аспірантаў.

А. НЭЛІНА.

Мал. Э. КАЛЯДЭНКІ

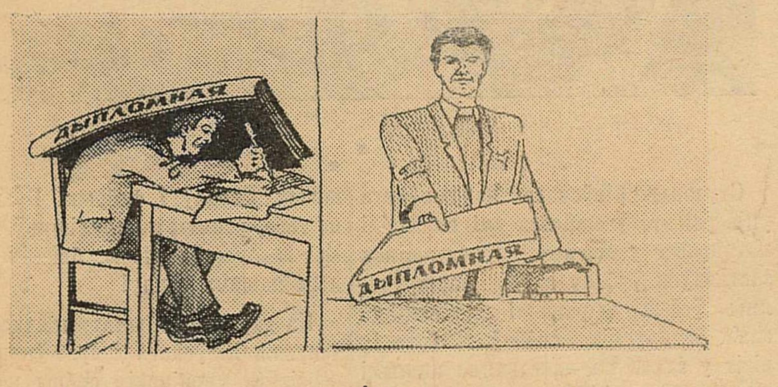

Аднаму работа—кара.
Ён сагнуўся ад нуды,
Бы яму ляглі на карак
Велізарныя пуды!

А гэты—працаваў з ахвотай.
Зірні хутчэй на рабацягу:
Яго дыпломная работа
На самай справе мае вагу!

Прыязджайце да нас

У навуковай студэнцкай канферэнцыі хімічнага факультэта, якая праходзіла 26—27 красавіка, прынялі ўдзел студэнты хімічнага факультэта Вільнюскага дзяржаўнага універсітэта І. Бубяліс, І. Папільскіс, Л. Сімановічус. Госці прачыталі свае даклады на канферэнцыі, пабывалі на аўтамабільным заводзе, азнаёміліся з Мінскам.

Кіраўнік дэлегацыі І. Бубяліс падзяліўся сваімі ўражаннямі аб паездцы на старонках газеты „Советский химик". Змяшчаем яго пісьмо.

У гэтым годзе нам пашчаслівілася пабываць на Вашай навуковай канферэнцыі, дзе былі прадстаўлены лепшыя работы 1953 года.

Вынікі сесіі паказалі, што маюцца ўсе магчымасці для далейшага роста СНТ хімфака БДУ. Для гэтага як грамадскім арганізацыям, так і студэнтам трэба толькі ўдзяліць больш увагі даследчай рабоце.

У час свайго прабывання ў сталіцы брацкай рэспублікі мы пазнаёміліся з факультэтам і славутасцямі горада. Дзе-б мы ні былі: у горадзе ці ў інтэрнаце, на факультэце ці на заводзе—усюды мы адчувалі клопаты сяброў.

За ўсё гэта сардэчнае дзякуй!

Мы спадзяемся, што ў наступным годзе Вы абавязкова прыедзеце да нас у Вільнюс.

І. БУБЯЛІС,
старшыня совета СНТ хімфака ВДУ.

Навуковая нарада

З 10 мая 1954 года ў нашым універсітэце пачнецца нарада па пытаннях вывучэння вадаёмаў Беларускага Палесся. На канферэнцыі будуць прысутнічаць госці з Акадэміі навук і універсітэтаў Літвы, Украіны. Многія з іх падзеляцца вопытам па вывучэнню вадаёмаў і азёр.

Нарада прадоўжыцца да 12 мая. За гэты перыяд будзе заслухана і абмеркавана больш 20 дакладаў.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

НА БАСКЕТБОЛЬНАЙ ПЛЯЦОЎЦЫ

Закончыліся апошнія прыгатаванні. З трох бакоў пляцоўка абнесена сеткавай рашоткай, устаноўлены і замацаваны шчыты, лініямі размечана пляцоўка. Збылася мара баскетбалістаў: доўгачаканая летняя пляцоўка гатова.

Як прыемна пасля трэніровак у невялікім закрытым памяшканні выйсці на прастор, на свежае паветра. Вялікая, зручная, яна прыцягвае да сябе шмат спартсменаў і «балельшчыкаў».

27 красавіка на новай пляцоўцы пачаўся разыгрыш першынства універсітэта па баскетболу сярод мужчынскіх каманд. Каманда баскетбалістаў філалагічнага факультэта з вялікім лікам выйграла сустрэчу ў баскетбалістаў хімічнага факультэта. Баскетбалісты аддзялення журналістыкі перамаглі каманду філфака. У сустрэчы каманд геафака і філфака перамогу атрымалі баскетбалісты геолага-геаграфічнага факультэта. Без паражэння пакуль ідуць дзве мацнейшыя баскетбольныя каманды гістарычнага і геолага-геаграфічнага факультэтаў. З першых іграў гэтыя каманды паказалі сваю добрую падрыхтаванасць, сыгранасць. На пляцоўцы яны адчуваюць сябе ўпэўнена.

А вось баскетбалістам біёлага-глебавага факультэта, пэўна, новая пляцоўка не спадабаецца, і, магчыма, таму яны і не з'явіліся ні на адну з іграў. За тры няяўкі каманда гэтага факультэта знята са спаборніцтваў.

Днямі розыгрыш першынства заканчваецца. Да рэгулярных трэніровак прыступяць зборныя мужчынская і жаночая баскетбольныя каманды.

У хуткім часе будуць закончаны недаробкі: вышэй узнімецца рашотка на ліцавых баках пляцоўкі, будуць пабудаваны раздзявалка і лаўкі для гледачоў.

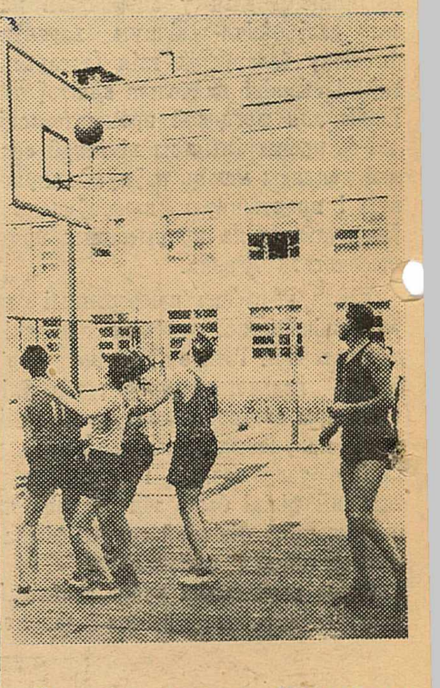

На здымку: момант ігры каманд геолага-геаграфічнага і філалагічнага факультэтаў.

Першынство по стралковаму спорту

Падведзены вынікі стралковых спаборніцтваў, якія праводзіліся ў гонар Міжнароднага свята працоўных 1 Мая і Свята Перамогі. У ходзе спаборніцтваў агульнае першае каманднае месца заняла каманда геолага-геаграфічнага факультэта, якая набрала 6 балаў. На другім месцы—каманда хімічнага факультэта, на трэцім — біёлага-глебавага.

У выніку спаборніцтваў 6 удзельнікаў выканалі нормы другога разраду, 54—трэцяга. Лепшы вынік у мужчын паказаў аспірант хімічнага факультэта В. Сташонак, які выбіў 100 ачкоў з 100 магчымых. У жанчын у практыкаванні № 14 (лежачы) на першае месца з рэзультатам 97 ачкоў вышла І. Еменская (хімфак).

У практыкаванні па стандарту І месца заняла каманда фізіка-матэматычнага факультэта, якая выступала ў складзе В. Іванова, Г. Бычэнка, Р. Жбанкова, І. Загорскай і С. Лешчынскай. У практыкаванні № 14 (лежачы) першае месца—у студэнтаў хімічнага факультэта.

Па абаронна-масавай рабоце на першае месца вышаў хімічны факультэт, якому прысуджан пераходны кубак універсітэта.

ЯЕ НАЗЫВАЮЦЬ „МАДАМ"

«Мадам» — назва манчэстэрскай лічыльнай машыны—вядома большасці людзей як электронны мозг. Гэтая машына, якая ўстаноўлена ў спецыяльным будынку для электронных лічыльнікаў, здольна іграць у шашкі і шахматы, а таксама рабіць звычайныя матэматычныя вылічэнні. Ці праўда гэта? І калі так, то як гэта адбываецца?

Перш за ўсё трэба сказаць, стварэнне такой машыны стала магчымым дзякуючы вынайдзенай прафесарам Уільямсам «машыне памяці», электронна-прамянёвай трубцы.

«Мадам» складаецца з васьмі «трубак памяці», кожная з якіх «помніць» у працэсе вылічэння больш тысячы адназначных лікаў. Акрамя таго, у ёй ёсць магнітная «кладоўка», якая захоўвае на працягу любога часу такі велізарны лік цыфраў, што думцы не пад сілу ўявіць усе гэтыя лічбы.

Матэматычныя вылічэнні робяцца выключна хутка. Косінус вугла можа быць вылічан (з дакладнасцю да адной мільярднай) за адну васьмісотую долю секунды.

Вылічэнні, якія занялі-б у чалавека, які працуе на звычайнай лічыльнай машыне, цэлы дзень, могуць быць выкананы пры дапамозе гэтага лічыльнага апарата за дзве мінуты.

Працэс работы пачынаецца з таго, што ў машыну падаецца перфараваная лента літаразапісваючага апарата, на якой ва ўмоўных абазначэннях запісана заданне. Адказы можна атрымаць на той-жа перфараванай ленце, або яны могуць быць надрукаваныя на паперы.

Бязлітасны праціўнік

Гэта праўда, што машына можа іграць у шашкі з чалавекам. Для гэтага падрыхтоўваюць спецыяльнае кіраўніцтва, якое мае правілы ігры, што запісаны на перфараванай ленце. Затым «Мадам» просіць іграючага кінуць жрэбі з тым, каб высветліць, хто пачынае ігру, і крыху пачакаўшы, пытае: «Я пачынаю?» Ігра пачынаецца, але варта чалавеку падумаць над якім-небудзь ходам больш трыццаці секунд, як голас з рэпрадуктара падгоніць яго. А калі партнёр затрымаецца на мінуту, машына патрабуе, каб ён лічыў сябе пераможаным. Машына можа нават іранізаваць над праціўнікамі. Калі няўдалы партнёр зробіць няправільны ход, «Мадам» патрабуе, каб ён прачытаў кіраўніцтва да ігры. Партнёр прыходзіць у абурэнне і робіць другі няправільны ход. Машына спакойна гаворыць: «Вы зрабілі яшчэ адзін няправільны ход. Калі вы будзеце памыляцца, я не буду з вамі іграць». І калі партнёр, стаміўшыся весці ігру, якую ён не можа выйграць, робіць памылкі ў трэці раз, «Мадам» гаворыць яму, каб ён ішоў іграць з кім-небудзь другім.

Між тым партнёр не можа выйграць. Калі ён нават дастаткова ўмелы, каб паставіць машыну ў такое становішча, калі для яе застаецца толькі адзін ход, «Мадам» проста адмаўляецца хадзіць і канчае ігру. Вядома, гэта не адпавядае правілам. і можна колькі хочаш абурацца «неспартыўнай выхадкай» «Мадам», але-ж гэта машына...

Магчымасці «Мадам» амаль бязмежныя. Яна рашала шахматныя эцюды, яе застаўлялі напяваць мелодыі. «Мадам» нястомная, яна працуе 24 гадзіны ў суткі, робячы разлікі для універсітэта, міністэрства забеспячэння і многіх іншых арганізацый, якім патрабуюцца складаныя працаёмкія вылічэнні. У машыны заўсёды дзяжураць тэхнік і інжынер, якія працуюць пазменна.

(«Всемирные студенческие новости» № 1 1954 г.)

ПА СЛЯДАХ НАШЫХ ВЫСТУПЛЕННЯЎ

«Гэта не дробязі»

Фельетон пад такой назвай быў апублікаван у нашай газеце 7 красавіка 1954 года. Факты, прыведзеныя ў ім, абмяркоўваліся на пасяджэнні жыллёва-бытавой камісіі прафкома.

Камісія ўказала на бяздзейнасць стараст пакояў №№ 115, 120 тт. Стаскевіча, Пінчук, пастанавіла папярэдзіць тт. Рыбака (І філфак), Эрдмана (І хімфак) і хадайнічаць перад рэктаратам аб вынясенні вымовы тт. Цішчуку і Самсону (IV фізмат).

Прафком абавязаў студсовет інтэрната больш уважліва сачыць за парадкам у пакоях, быць больш патрабавальным да стараст.

«Бурсацкія норавы»

На тым-жа пасяджэнні быў абмеркаван фельетон «Бурсацкія норавы», змешчаны ў газеце «За сталінскія кадры» 18 сакавіка 1954 г. Факты прызнаны правільнымі. Прафком узбуджае хадайніцтва перад рэктаратам аб выключэнні з інтэрната студэнта Б. Савіцкага (II філфак) за парушэнне вучэбнай дысцыпліны, за п'янства, хуліганства і недастойныя паводзіны ў быце.

Што датычыцца студэнтаў Вашкевіча, Кандыбы, Уварава, то прафком абмежаваўся абмеркаваннем іх учынкаў.

«У запале крытыканства»

Пад такім загалоўкам у газеце «За сталінскія кадры» № 5 (191) ад 18 сакавіка гэтага года была змешчана заметка, у якой указвалася, што насценгазета «За мичуринскую биологию» у перадавым артыкуле (№ 5) беспадстаўна абвінаваціла двух студэнтак у мяшчанстве і кар'ерызме.

Рэдкалегія газеты «За мичуринскую биологию» у апошнім нумары прызнала крытыку, накіраваную ў яе адрас, правільнай.

В. а. рэдактара І. ХАЎРАТОВІЧ.

АТ 05330 Мінск, друкарня Выдавецтва Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна. Заказ 328